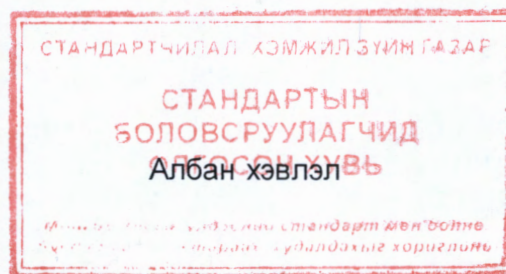

МОНГОЛ УЛСЫН СТАНДАРТ

Хохирогчийг түр хамгаалан байрлуулах үйлчилгээнд
тавих нийтлэг шаардлага

MNS 6040:2019

СТАНДАРТ, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН ГАЗАР
УЛААНБААТАР ХОТ
2019 ОН

ӨМНӨХ ҮГ

Стандарт, хэмжилзүйн газар (СХЗГ) нь Олон улсын стандартчиллын байгууллагын жинхэнэ гишүүн бөгөөд үйл ажиллагааныхаа хүрээнд төрийн болон төрийн бус олон нийтийн байгууллагуудтай хамтран үндэсний стандарт боловсруулах ажлыг зохион байгуулдаг.

Улсын стандартын төсөл боловсруулах ажлыг холбогдох салбарын техникийн хороогоор дамжуулан гүйцэтгэдэг бөгөөд техникийн хороодоор хэлэлцэж дэмжсэн, зөвшилцөлд хүрсэн стандартын төслийг Стандарт, хэмжил зүйн газрын даргын тушаалаар баталснаар улсын хэмжээнд хүчин төгөлдөр болно.

Энэхүү стандартын төслийг “Монфемнет” үндэсний сүлжээний ерөнхий зохицуулалгч Д.Энхжаргал, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яамны Хүүхэд, залуучууд, ахмад настан, гэр бүлийн хөгжлийн хэлтсийн дарга Н.Баярмаа, мэргэжилтэн Р.Нарантуяа нар боловсруулж, Нийгмийн хамгаалал, халамж үйлчилгээний стандартчиллын техникийн хорооны хурлаар хэлэлцэн дэмжсэн.

Стандарт, хэмжил зүйн газар (СХЗГ)
Энхтайвны өргөн чөлөө 46 а
Шуудангийн хаяг:
Улаанбаатар-13343 ш/х-48

Утас:263860
Факс (976-11)458032
E-mail: standardinform@masm.gov.mn
www.estandard.gov.mn
www.masm.gov.mn

© СХЗГ 2019

“Стандартчилал, техникийн зохицуулалт, тохирлын үнэлгээний итгэмжлэлийн тухай” Монгол Улсын хуулийн дагуу энэхүү стандартыг бүрэн, эсвэл хэсэгчлэн хэвлэх, олшруулах эрх нь гагцхүү СХЗГ (Стандартчиллын төв байгууллага)-т байна.

МОНГОЛ УЛСЫН СТАНДАРТ

Ангилалтын код 03.080.99

Хохирогчийг түр хамгаалан байрлуулах үйлчилгээнд тавих нийтлэг шаардлага	СТАНДАРТЧИЛАЛ ХЭМЖИЛ ЗҮЙН ГАЗАР СТАНДАРТ MNS 6040:2019 БОЛОВСРУУЛАГЧИД ОЛОН УЛСЫН ХҮНИЙ ЭРХИЙН ТҮГЭЭМЭЛ ТУНХАГЛАЛ
General requirements on provision of service to victims protection shelter	MNS 6040:2009-ийн оронд

Стандарт, хэмжил зүйн газрын 2019 оны 02 дугаар сарын 28-ны өдрийн С/07 дугаар тушаалаар батлав.

Энэ стандартыг 2019 оны 04 дүгээр сарын 02-ны өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

1 Зорилго

Энэхүү стандартын зорилго нь хүчирхийллийн хохирогчийг түр хамгаалан байрлуулах байр ажиллуулах, тэдний амь нас, эрүүл мэнд, аюулгүй байдлыг хамгаалах үйлчилгээнд тавих нийтлэг шаардлага, хэм хэмжээг тогтоож мөрдүүлэхэд оршино.

2 Хамрах ба хэрэглэх хүрээ

Монгол Улсын нутаг дэвсгэр дээр гэр бүлийн болон бэлгийн хүчирхийлэл, хүүхдийн эсрэг хүчирхийлэл эсхүл хүчирхийллийн болзошгүй эрсдэлд байгаа хохирогчийг хамгаалан байрлуулах үйлчилгээ үзүүлдэг байгууллагын үйл ажиллагааг хүний эрхэд суурилан зохион байгуулах, төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, үйлчилгээний явц, чанар, үйлчлүүлэгчдийн аюулгүй байдалд хяналт тавих, үнэлэх, магадлан итгэмжлэхэд хэрэглэнэ.

3 Норматив эшлэл

Стандартын зарчим, үзэл баримтлал нь олон улсын түвшинд болон үндэсний хэмжээнд баримталж буй бодлогын баримт бичгүүдэд суурилсан ба уг стандартад норматив эшлэл болгон дурдсан дараах баримт бичигт өөрчлөлт орсон тохиолдолд эрхзүйн мэдээллийн нэгдсэн систем болон албан ёсны хэвлэлд тавигдсан эх материалыг баримтална.

Үүнд:

- Нэгдсэн Үндэстний Байгууллага/НҮБ/-ын Хүний Эрхийн Түгээмэл Тунхаглал 1946 он
- НҮБ-ын Эмэгтэйчүүдийг алагчилах бүх хэлбэрийг устгах тухай Конвенц 1979 он
- НҮБ-ын Эмэгтэйчүүдийг алагчилах бүх хэлбэрийг устгах тухай Конвенцийн Нэмэлт Протокол 1999 он
- НҮБ-ын Хүүхдийн Эрхийн тухай Конвенц 1989 он
- MNS 4244:1994 Хөдөлмөр хамгааллын систем. Галын аюулгүй байдал. Ерөнхий шаардлага
- MNS 4990:2015 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа. Эрүүл ахуй. Ажлын байрны орчин, эрүүл ахуйн шаардлага
- MNS 5798:2016 Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн асрамжийн үйлчилгээнд тавих нийтлэг шаардлага
- MNS5823:2016 Ахмад настны асрамжийн үйлчилгээнд тавих нийтлэг шаардлага

MNS 6040:2019

- MNS 5852:2017 Хүүхэд асрах хувилбарт үйлчилгээнд тавих нийтлэг шаардлага

4 Нэр томъёоны тайлбар

4.1

Түр хамгаалах байр¹

гэр бүлийн болон бэлгийн хүчирхийлэл, хүүхдийн эсрэг хүчирхийлэлд өртсөн, эсхүл хүчирхийллийн болзошгүй эрсдэлд байгаа хохирогчийг гэр бүлийн бусад гишүүдийн хамт байрлуулан амь нас, эрүүл мэнд, аюулгүй байдлыг нь хамгаалах зориулалт бүхий стандарт хангасан газрыг;

4.2

Хохирогч²

Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуульд заасны дагуу эрүүгийн хэрэг үүсгэсэн, хохирогчоор тогтоосон эсэхээс үл шалтгаалан гэр бүлийн болон бэлгийн хүчирхийлэл, хүүхдийн эсрэг хүчирхийллийн улмаас сэтгэл санаа, эдийн засаг, бие махбод, бэлгийн халдашгүй байдлаараа хохирсон, эрх, эрх чөлөө, ашиг сонирхол нь зөрчигдсөн, эсхүл хүчирхийллийн болзошгүй эрсдэлд байгаа хүнийг;

4.3

Хүчирхийллийн болзошгүй эрсдэл³

гэр бүлийн болон бэлгийн хүчирхийлэл, хүүхдийн эсрэг хүчирхийлэлд хүргэж болзошгүй, эсхүл хүчирхийлэл дахин үйлдэгдэх нөхцөл байдлыг;

4.4

Аюулын зэргийн үнэлгээ⁴

хохирогчийн амь нас, эрүүл мэнд, аюулгүй байдалд учирсан, эсхүл учирч болох эрсдлийг үнэлэх үнэлгээг;

4.5

Нөхцөл байдлын үнэлгээ⁵

хүчирхийлэл, хүчирхийллийн болзошгүй эрсдэл, хохирогчид учирсан, эсхүл учирч болзошгүй сөрөг үр дагавар болон хохирогч, хүүхэд, гэр бүлд үзүүлэх үйлчилгээг цогц байдлаар тодорхойлох үнэлгээг;

4.6

Хамтарсан баг⁶

хохирогч, түүний гэр бүлийн гишүүнд эмнэлгийн тусламж, сэтгэлзүй, нийгмийн халамж, хүүхэд хамгаалал, холбон зуучлах үйлчилгээг хамтран үзүүлэх сум, хорооны Засаг даргаар ахлуулсан зохион байгуулалтын хэлбэрийг;

4.7

Холбон зуучлах үйлчилгээ⁷

¹ Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай хуулийн 5.1.5.

² Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай хуулийн 5.1.2

³ Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай хуулийн 5.1.8

⁴ Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын 2017 оны А/37 дугаар тушаал

⁵ Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд, Хууль зүй, дотоод хэргийн сайдын 2017 оны А/1201, А/178 дугаар хамтарсан тушаал

⁶ Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай хуулийн 5.1.2

⁷ Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай хуулийн 5.1.7

хоширогч, түүний гэр бүлийн гишүүнд учирсан сөрөг үр дагаврыг арилгах, хэвийн байдалд нь оруулах, нөхөн сэргээхэд туслах зорилгоор холбогдох төрийн, төрийн бус байгууллагад зуучилж, хамтран үйлчилгээ үзүүлэхийг;

5 Ангилал

5.1 Түр хамгаалах байр нь хохирогчийн амь нас, эрүүл мэнд, аюулгүй байдлыг хамгаалах зорилгоор тодорхой хугацаагаар байрлуулан, түүний эрх, хэрэгцээнд нийцсэн цогц тусламж, үйлчилгээ үзүүлнэ.

5.2 Түр хамгаалах байрыг хүүхэд, хөгжлийн бэрхшээлтэй хүн, ахмад настан зэргээр үйлчлүүлэгчийн өвөрмөц хэрэгцээ, шаардлагыг харгалзан төрөлжүүлэн байгуулж болно.

5.3 Төрөлжсөн хамгаалах байр байхгүй тохиолдолд хүүхэд, хөгжлийн бэрхшээлтэй хүн, ахмад настан зэрэг үйлчлүүлэгчийн өвөрмөц хэрэгцээ, онцлог байдлыг харгалзан үйлчилгээ үзүүлнэ.

6 Байгууллагад тавих нийтлэг шаардлага

6.1 Түр хамгаалан байрлуулах үйлчилгээ үзүүлэх байгууллага дараах шаардлагыг хангана:

6.1.1 Хуулийн этгээдийн гэрчилгээтэй;

6.1.2 Эмэгтэйчүүд, хүүхэд, ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн зэрэг эмзэг, эрсдэлт бүлгийн эрх ашгийг хамгаалах чиглэлээр хоёроос доошгүй жил тогтвортой үйл ажиллагаа эрхэлсэн;

6.1.3 Төрийн эрх бүхий байгууллагаас магадлан итгэмжлэгдсэн;

6.1.4 Зориулалт бүхий өөрийн өмчийн эсхүл урт хугацаанд ашиглах боломжийг гэрээний нөхцлөөр хангасан түрээсийн байртай;

6.1.5 Хамгаалан байрлуулах үйлчилгээний журам, ажилтнуудын баримтлах ёс зүйн дүрэм болон хүүхэд хамгааллын бодлоготой;

6.1.6 Нийгмийн үйлчилгээ, хохирогч хамгааллын чиглэлээр мэргэжлийн, мэргэшсэн хүний нөөцтэй;

6.1.7 Нэгээс доошгүй жил үйл ажиллагаа явуулахад шаардагдах санхүүжилт, хөрөнгийн баталгаатай;

6.2 Тухайн байгууллагын удирдлага болон ажилтнуудын 90-ээс доошгүй хувь нь Монгол улсын иргэн байна.

6.3 Хохирогчид байрлах хугацаанд хэрэглэгдэх эрүүл ахуй, ариун цэврийн хэрэглэл, шаардлагатай тохиолдолд нэг удаагийн гутал, хувцсаар хангана.

7 Барилга байгууламж, орчны эрүүл ахуйн шаардлага

7.1 Цахилгаан холбоо харилцаа, дэд бүтэц хөгжсөн эрүүл мэнд, нийгмийн үйлчилгээнд хамрагдах боломжтой төв суурин газрыг түшиглэнэ.

7.2 Төвлөрсөн цахилгаан, халуун, хүйтэн ус, бохирын ус зайлуулах инженерийн шугамд холбогдсон буюу зөөврийн усан хангамжтай нөхцөлд нам даралтын зуухаар халаах эрүүл ахуйн шаардлага хангасан халуун хүйтэн усан сантай байна.

MNS 6040:2019

7.3 Барилга байгууламжийн нэг болон хоёр давхарт байрлах ба аюулгүйн дохиолол, гадаад, дотоод орчныг хянах хяналтын сүлжээтэй, хамгаалалтын үйл ажиллагаа явуулах эрх бүхий байгууллагатай гэрээ хийсэн байна.

7.4 Өрөө, тасалгаа, хонгил нь хаяг, чиглэл заасан тайлбартай, агаарын хэвийн солилцоог хангах ердийн болон механик салхивчтай, байгалийн гэрэлтүүлэгтэй байна.

7.5 Хохирогчийг хүлээн авч ярилцах өрөө (хэсэг), ганцаарчлан зөвлөгөө өгөхөд зориулагдсан дуу чимээ багатай, тав тухтай, камерийн хяналттай уулзалтын өрөөтэй байна.

7.6 Ажилтнуудын ажлын өрөө нь компьютер, хэвлэгч, хувилагч, зургийн аппарат, пуу хураагуур, үйлчлүүлэгчийн хувийн мэдээллийг хадгалах цоожтой төмөр шүүгээ, хохирогчийн бичиг баримт, үнэт эдлэлийг хадгалах цоожтой сейфтэй, суурин утастай байна.

7.7 Гэрийн орчинтой дүйцэхүйц амрах ор бүхий унтлагын өрөөтэй байх ба нэг хүнд ногдох унтлагын өрөөний талбайн хэмжээ 5м кв-аас доошгүй байна.

7.8 Хохирогчийг хамт ирсэн гэр бүлийн гишүүдийн хамт байрлуулна. Ганцаараа ирсэн хүүхдийг эрэгтэй, эмэгтэй хүйсээр нь тусдаа өрөө, давхарт байрлуулахаар зохион байгуулсан байна.

7.9 Түр хамгаалах байранд хохирогчдийг хамт байрлуулах тохиолдолд тухайн кэйсийн онцлогийг харгалзан гэр бүлийн эсвэл бэлгийн хүчирхийллийн зэрэг хэлбэрээр зорилтот бүлгээр нь тус тусад нь байрлуулна.

7.10 Хохирогчид хоорондоо харилцах, хамтдаа чөлөөт цагаа өнгөрүүлэх зориулалт бүхий амралтын өрөөтэй байна.

7.11 Хохирогч болон ажилтнууд тусдаа ариун цэврийн өрөө, шүршүүртэй байна.

7.12 Өдөр тутам илчлэг, орц, нормыг хангахуйц өглөөний цай, өдөр, оройн хоолоор үйлчлэх гал тогооны өрөөтэй, хүнсний аюулгүй байдлыг хангахуйц орчин бүрдүүлсэн байна

7.13 Ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний өвөрмөц хэрэгцээ, онцлог байдалд тохирсон түгээмэл загвар, тохирох хэрэглэгдэхүүнээр хангагдсан хүртээмжтэй орчин, нөхцлийг бүрдүүлсэн байна.

7.14 Түр хамгаалах байранд хүүхэд амрах, тоглох, унтах, хооллох, гар угаах, бие засах нөхцлийг бүрдүүлсэн байх ба байрны бүх төрлийн тавилга, хэрэгсэл төхөөрөмж хийц нь хүүхдийг бэртэж гэмтээхээс сэргийлсэн байна.

7.15 Барилга байгууламж байгаа газар орчныг тойруулаад хашаа, хамгаалалттай, гаднаас нэвтрэх боломжтой бүх цонхонд хаалт, хөшиг хийсэн, хаалга бүрэн ажиллагаатай, түгжээтэй, гадагшаа онгойдог байна.

7.16 Өрөө, тасалгаа нь 20 хэмээс доошгүй дулаан байна.

7.17 Хохирогчид эмнэлгийн анхан шатны тусламж үзүүлэх эм, багаж хэрэгсэл, халдварт өвчнөөс хамгаалах наад захын шаардлагыг хангах тоног төхөөрөмж, ариутгалын бодисоор хангагдана.

7.18 Галын аюулын үед "MNS 4244:1994 Хөдөлмөр хамгааллын систем. Галын аюулгүй байдал. Ерөнхий шаардлага" стандартын дагуу ажиллана.

8 Түр хамгаалах байрны хоол хүнсэнд тавих шаардлага

8.1 Түр хамгаалах байрны нэг хүнд ногдох хоолны орц, тэжээллэг хэмжээ нь "жишсэн дундаж хүний илчлэг, шимт бодисын хоногийн зөвлөмж хэмжээг хангах хүнсний бүтээгдэхүүний жишиг хэмжээ"⁸-ээс багагүй байна.

8.2 Түр хамгаалах байранд байрлаж байгаа хүүхдийн хоол, хүнс, унд нь "Монгол хүүхдийн хоол тэжээлийн бодисуудын зөвлөмж хэмжээ"⁹-ний шаардлагад нийцсэн байна.

8.3 Түр хамгаалах байрны хоол, унд нь өдөр тутам илчлэг, орц, нормыг хангахуйц өглөөний цай, өдөр, оройн хоолтой байна.

8.4 Хоол, хүнс бэлтгэх хэрэгсэл болон хадгалалт нь ариун цэврийн шаардлагыг хангаж ажиллана.

9 Хатуу, зөөлөн эдлэлийн хангалт, үйлчилгээ түүний ашиглалт

9.1 Ор, ширээ, сандал, шүүгээ нь үйлчлүүлэгчийн тав тухыг хангасан, бат бөх хийцтэй, угааж цэвэрлэхэд хялбар, цайвар өнгөтэй байна.

9.2 Орны хэмжээнд тохирсон, тоос, чийг татдаггүй, жигд гадаргуутай гудас, матрас, ноосон буюу хөвөнтэй материалаар хийсэн хөнжилтэй байна.

9.3 Цагаан хэрэглэл нь эрүүл ахуйн шаардлага хангасан, хөвөн бөс даавуун материалтай, цайвар өнгөтэй байна.

9.4 Цагаан хэрэглэл, зөөлөн эдлэлийн чанарт жил бүр тогтмол шалгалт, тооллого хийж, шаардлага хангахгүй болсон эд зүйлийг актлан устгаж, шинээр нөхөн хангалт хийнэ.

9.5 Ариутгах ажиллагаа нь "MNS 4990:2015 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуй, ажлын байрны орчин, эрүүл ахуйн шаардлага" стандартыг хангана.

10 Санхүүжилт

10.1 Түр хамгаалан байрлуулах үйлчилгээний зардлыг нэг хүнд ногдох хувьсах зардлын хэмжээгээр тооцно.

10.2 Санхүүжилт, хандив, тусламж хүлээн авах, зарцуулах, ил тод тайлагнах журамтай байна.

10.3 Жил тутамд үйл ажиллагаа болон санхүүгийн хөндлөнгийн аудит хийлгэнэ.

⁸ Эрүүл мэндийн сайдын 2017 оны А/74 дүгээр тушаал

⁹ Эрүүл мэндийн сайдын 2014 оны А/113 дугаар тушаал

11 Хүний нөөц

11.1 Түр хамгаалах байранд мэргэжлийн нийгмийн ажилтан, сэтгэлзүйч болон тогооч орон тоогоор ажиллана.

11.2 Хүүхэд, ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй хүнийг хамгаалан байрлуулах төрөлжсөн хамгаалах байранд 11.1-т заасан мэргэжилтнүүдээс гадна эмнэлгийн мэргэжилтэн орон тоогоор ажиллаж болно.

11.3 Түр хамгаалах байрны хүчин чадал, санхүүжилтээс шалтгаалан хүүхэд хамгааллын ажилтан, халамжийн ажилтан, эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэн, жолооч, харуул хамгаалалтын ажилтанг гэрээгээр ажиллуулж болно.

11.4 Ажилтнууд нь хөдөлмөрийн гэрээ, үйлчилгээний чиг үүрэг, гүйцэтгэлийн шалгуур үзүүлэлт бүхий ажлын байрны тодорхойлолт, баримтлах ёс зүйн дүрэмтэй байна.

11.5 Ажилтнуудын аюулгүй байдлыг хангах, эрсдлээс сэргийлэх бодлоготой байх ба нийт ажилтанд жил бүр, шинээр ажилд орж байгаа ажилтанд тухай бүр аюулгүй байдлын сургалтыг зохион байгуулж, мэдлэг, дадал, ур чадварыг эзэмшүүлэн баталгаажуулна.

11.6 Ажилтнуудыг мэргэшүүлэх шаталсан багц сургалтын хөтөлбөр, төлөвлөгөөг жил бүр батлан хэрэгжүүлнэ.

11.7 Бүх ажилтныг хагас жил тутам эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх үзлэг шинжилгээнд хамруулна.

11.8 Ажилтан бүр нь гэмт хэрэгт холбогдож байгаагүйг нотлох цагдаагийн газрын тодорхойлолттой байна.

11.9 Архины хамааралтай, мансууруулах бодис хэрэглэдэг, сэтгэцийн болон нийгмийн халдварт өвчтэй хүн ажиллуулахыг хориглоно.

11.10 Ажилтан нь түр хамгаалах байранд үйлчилгээ үзүүлэх ажилтны¹⁰ сургалтад хамрагдаж, гэрчилгээ авсан байна.

11.11 Ажилтан нь үйлчлүүлэгчтэй харилцах арга туршлага эзэмшсэн, халдварт болон сэтгэцийн өвчингүй, эрүүл, гэмт хэрэгт холбогдож байгаагүй, 18-65 насны Монгол Улсын иргэн байна.

11.12 Ажилтан нь үйлчлүүлэгчийн хувийн аюулгүй байдал, орон зайг хамгаалж, нууцыг хадгалж ажиллана.

12 Түр хамгаалан байрлуулах үйлчилгээнд тавих нийтлэг шаардлага

12.1 Түр хамгаалан байрлуулах үйлчилгээ нь үнэ төлбөргүй байна.

¹⁰ Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын тушаал

12.2 Хохирогч бүрийн нэр төр, эрхэм чанарт хүндэтгэлтэй хандаж, онцлог байдал, ялгаатай хэрэгцээг харгалзана.

12.3 Хохирогчийг нас, хүйс, гарал үүсэл, нийгмийн статус, бэлгийн чиг баримжаа, хүйсийн илэрхийлэл, хөгжлийн бэрхшээл, гэрлэлтийн байдал, шашин, улс төрийн үзэл бодол, санхүүгийн боломж зэргээр ялгаварлан гадуурхахыг хориглоно.

12.4 Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүн, ахмад настан зэрэг өвөрмөц хэрэгцээтэй үйлчлүүлэгчид тохирох хэрэгслээр хангаж, хүртээмжтэй орчинг бүрдүүлсэн байна.

12.5 Хүүхдийн нас, сэтгэхүйн онцлогт тохирсон үйлчилгээг үзүүлэх ба байрлах хугацаанд нь боловсролын үйлчилгээнд тасалдалгүй хамруулна.

12.6 Түр хамгаалах байранд эхэлж байрлахад болон хамгаалах байрнаас гарах үед аюулын зэрэг болон нөхцөл байдлын үнэлгээ хийж, аюулгүйн төлөвлөгөө гаргаж, хохирогчийн оршин суугаа нутаг дэвсгэрийн хамтарсан багтай хамтран ажиллана.

12.7 Хохирогчийн аюулын зэргийн үнэлгээ өндөр, амь нас, эрүүл мэндэд өндөр эрсдэлтэй тохиолдолд хамгаалалтыг өндөржүүлж, хохирогч зөвшөөрөх эсэхийг үл харгалзан хуулийн байгууллагад мэдэгдэж, холбогдох хамгаалалтын арга хэмжээнд хамруулна.

12.8 Хохирогчид хамааралтай аливаа шийдвэр гаргахдаа тэдний санал, оролцоог хангаж, сонголтыг нь хүндэтгэж үзнэ.

12.9 Түр хамгаалан байрлуулах үйлчилгээ болон бусад үйлчилгээ үзүүлэхдээ холбогдох хууль, тогтоомжийг мөрдөнө.

13 Түр хамгаалах байранд үзүүлэх үйлчилгээнд тавих шаардлага

13.1 Хохирогчийг хүлээн авах, бүртгэх

13.1.1 Түр хамгаалах байранд хохирогчийг хүлээн авахдаа "Түр хамгаалан байрлуулах үйлчилгээ үзүүлэх журам"¹¹-ыг баримтлана.

13.1.2 Түр хамгаалах байранд хүлээн авах боломж байхгүй, эсхүл нууцлал алдагдсанаас уг байранд байрлах боломжгүй тохиолдолд хохирогчид нэн шаардлагатай үйлчилгээг үзүүлэх өөр байгууллага руу холбон зуучилна.

13.1.3 Хохирогчийг тайвшруулж, түүнд болон гэр бүлийн бусад гишүүдэд нэн даруй үзүүлэх үйлчилгээг тодорхойлон, аюулгүй байдлыг хамгаалах арга хэмжээг яаралтай авахад тэргүүн ээлжинд анхаарна.

13.1.4 Анх удаа ирж буй хохирогчийг товч асуулгын дагуу бүртгэж, хувийн хэрэг нээнэ. Давтан ирж буй хохирогчийг өмнөх бүртгэлийн дугаарт бүртгэн, шинэчилсэн бүртгэл, үйл явцын тэмдэглэл, нотлох баримт зэргийг нэмж хавсаргана.

13.1.5 Хохирогчийн гарын үсэгтэй өргөдөл, хүсэлт, түүний гэмтэл бэртлийг харуулсан зураг, бичлэг, тэмдэглэл болон эмнэлэг, цагдаагийн байгууллага, шүүх, бусад байгууллагаар үйлчлүүлсэн мэдээлэл, холбогдох баримтын эх хувь эсхүл хуулбарыг хувийн хэрэгт хавсаргана.

13.1.6 Хохирогчид байгууллагаас үзүүлэх үйлчилгээ, түүний хязгаарыг танилцуулж, шийдвэрлэж чадахгүй асуудлыг хэрэгцээтэй байгууллагад холбон зуучлах болон нууцыг хадгалах талаар мэдээлнэ.

¹¹ Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2017 оны А/116 дугаар тушаал

13.2 Эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ

13.2.1 Хохирогчийн бэртэл, гэмтэл, хүчирхийллийн ул мөрийг тэмдэглэн баримтжуулж, хувийн хэрэгт бүртгэж, анхны яаралтай тусламж үзүүлнэ.

13.2.2 Нарийн мэргэжлийн оношлогоо, эмчилгээ шаардлагатай тохиолдолд мэргэжлийн байгууллагад хандаж, хамтран ажиллана.

13.2.3 Түр хамгаалах байранд ажиллаж байгаа эмнэлгийн мэргэжилтэн нь Эрүүл мэндийн тухай хуульд заасан нийтлэг эрх эдэлж, үүрэг хүлээнэ.

13.2.4 Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай хуулийн 27 дугаар зүйлийн 27.1.4-т зааснаар хохирогчид эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх чиглэлээр нийгмийн ажилтантай хамтран ажиллаж, мэргэжлийн дүгнэлт гаргана.

13.2.5 Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний явц, үр дүнгийн талаарх холбогдох мэдээллийг нэгтгэн, холбогдох байгууллагын мэдээллийн санд оруулахаар хүргүүлэн, нэгдсэн тайлан мэдээ гаргана.

13.3 Сэтгэлзүйн үйлчилгээ

13.3.1 Хохирогчийг хүлээн авах, үйлчилгээ үзүүлэх, үйлчилгээг дуусгах бүхий л үе шатанд сэтгэлзүйн дэмжлэг, тусламж, үйлчилгээг үзүүлнэ.

13.3.2 Асуудлыг тодорхойлох, бие даан шийдвэр гаргахад нь хохирогчид дэмжлэг үзүүлж, ганцаарчилсан сэтгэлзүйн зөвлөгөө өгөх, шаардлагатай тохиолдолд сэтгэл заслын үйлчилгээнд холбон зуучилж, эргэх холбоотой ажиллана.

13.3.3 Цагдаа, хуулийн байгууллагын мэдүүлэг, байцаалт, эмчийн үзлэг зэрэг үйлчилгээ үзүүлэхэд хохирогчийн сэтгэлзүйг бэлдэнэ.

13.3.4 Хохирогчид сэтгэл санааны дэмжлэг үзүүлэх, аюулгүй байдлаа хамгаалах, өөрийн үнэлэмжээ дээшлүүлэх, нийгэм сэтгэл зүйн хувьд хүчирхийлэлд өртөхөөс өмнөх хэвийн байдалд эргэн ороход нь хамтарсан баг дэмжлэг үзүүлж ажиллана.

13.4 Хуулийн зөвлөгөө, тусалцаа

13.4.1 Хохирогчийг хүлээн авах, үйлчилгээ үзүүлэх, үйлчилгээг дуусгах бүхий л үе шатанд хуулийн зөвлөгөө, эрхзүйн тусалцаа үзүүлж, шаардлагатай тохиолдолд өмгөөллийн үйлчилгээнд холбон зуучилж, эргэх холбоотой ажиллана.

13.4.2 Хохирогч өргөдөл, гомдол, хүсэлт, нэхэмжлэлээ биечлэн, эсхүл хууль ёсны төлөөлөгч болон бусдаар дамжуулан эрх бүхий байгууллагад гаргах, холбогдох баримт бичгийг бүрдүүлэхэд аргагүйн дэмжлэг, тусалцаа үзүүлнэ.

13.4.3 Шаардлагатай тохиолдолд Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1.7-д заасны дагуу хохирогчийн эрх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг хамгаалах итгэмжлэгдсэн төлөөлөгчөөр оролцоно.

13.5 Нийгмийн халамж, хамгааллын үйлчилгээ

13.5.1 Хохирогчийн оршин суугаа нутаг дэвсгэрийн нийгмийн ажилтантай хамтран нөхцөл байдлын үнэлгээ хийж, хохирогч тус бүрт үйл явцын тэмдэглэлийг гараар хөтлөн, генограмм болон эко зураглал хийнэ.

13.5.2 Хохирогчийн эдийн засгийн чадавхийг дээшлүүлэх, нийгмийн халамжийн шаардлагатай дэмжлэг, тусалцаанд хамруулах зэргээр чадавхижуулах үйлчилгээний төлөвлөгөө гарган хэрэгжүүлнэ.

13.5.3 Түр хамгаалан байрлуулах үйлчилгээ дуусгавар болсны дараа хохирогчийг харъяа нутаг дэвсгэрийн хамтарсан багт хүлээлгэн өгнө.

13.5.4 Бие даан амьдрах чадвар нь түр болон урт хугацаагаар алдагдаж, бусдын асаргаа шаардлагатай болсон ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн, хүүхэд, эмэгтэйчүүдийн онцлог хэрэгцээг харгалзан хувийн ариун цэврийг хангах, хооллох зэрэг өдөр тутмын амьдралын хэвийн нөхцөлийг бүрдүүлэхэд чиглэсэн асран халамжлах үйлчилгээ үзүүлнэ.

13.6 Хүүхэд хамгааллын хариу үйлчилгээ

13.6.1 Хүүхэдтэй холбоо харилцаа тогтоож, хүүхэд нэг бүрийн эрх хэрэгцээнд нийцсэн цогц үйлчилгээ үзүүлнэ.

13.6.2 Эцэг эхээсээ тусдаа, бие даан ирсэн хүүхдийн хувьд түр хамгаалах байр нь асран хамгаалагч, харгалзан дэмжигчийн хариуцлага хүлээнэ.

13.6.3 Хүүхэд хамгааллын тухай хууль болон Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай хуулийн 30 дугаар зүйлд заасан хүүхдийг тусгай хамгаалалтаар хангах зохицуулалт, холбогдох журмуудын дагуу хүүхэд хамгааллын хариу үйлчилгээг үзүүлнэ.

13.6.4 Хүүхдийг сургууль, цэцэрлэг завсардалтаас урьдчилан сэргийлж, сургуулийн өмнөх боловсрол, албан болон албан бус сургалтад хамруулах, сургуулийг солих, шилжүүлэх, тасралтгүй боловсролоор хангах ажлыг зохион байгуулна.

13.7 Холбон зуучлах үйлчилгээ

13.7.1 Хохирогчийн аюулгүй байдлыг хамгаалах, хүчирхийллийн улмаас учирсан сөрөг үр дагаврыг арилгах, хэвийн байдалд эргэн оруулах, нөхөн сэргээх зэргээр хүчирхийллийг даван туулж дуустал нь тасралтгүй дэмжих зорилгоор бусад байгууллага, үйлчилгээнд холбон зуучилна.

13.7.2 Холбон зуучлах үйлчилгээ үзүүлэх хэрэгцээ шаардлага, үйлчилгээ үзүүлэгч байгууллагын тухай мэдээллээр хохирогчийг хангаж, түүний санал, сонголтыг харгалзан үзнэ.

13.7.3 Үйлчилгээ үзүүлэхдээ "холбон зуучлах үйлчилгээний журам"¹²-ыг баримтална.

13.8 Үйлчилгээг дуусгах

13.8.1 Үйлчилгээг дуусгах явцад аюулын зэргийн үнэлгээ, нөхцөл байдлын үнэлгээний дүгнэлтийг үндэслэн аюулгүйн төлөвлөгөөг хохирогчтой хамтран боловсруулна.

13.8.2 Үйлчилгээг дуусгаж, кейс хаах, шилжүүлэх бүрт харъяа сум, хороо, багийн Хамтарсан багтай хамтран Нөхцөл байдлын үнэлгээ хийж, аюулын зэргийг үнэлэх ажлыг дахин хийж, хүлээлгэн өгнө.

14 Нууцлалыг хангах

14.1 Хамгаалах байрны байршил нууц, нэр хаяггүй байна.

14.2 Хохирогчийг хүлээн авах хэсэг нь хамгаалах байрнаас тусдаа байна.

14.3 Хамгаалах байранд зөвшөрөлгүй гадны хүн нэвтрэхийг хориглоно. Ажлын зайлшгүй шаардлагаар нэвтэрсэн тохиолдолд байгууллагын удирдлагаас зөвшөөрөл авч, нууцлалын гэрээ байгуулна.

14.4 Хохирогчтой холбоотой бүх мэдээллийг чандлан нууцалж, өөрийнх нь бичгээр өгсөн зөвшөөрөлгүйгээр бусдад задруулахыг хориглоно. Гагцхүү хуулиар шаардсан эсхүл үйлчлүүлэгчид өөрт нь болон бусад хүмүүсийн амь нас, эрүүл мэнд, аюулгүй байдалд сөргөөр нөлөөлөх өндөр эрсдэлтэй байх тохиолдолд эрх бүхий байгууллага, ажилтнуудын албан бичгээр хүссэн хүсэлтийг үндэслэн

¹² Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2017 оны А/73 дугаар тушаал

MNS 6040:2019

хохирогчийн бичгээр гаргасан зөвшөөрлийн дагуу мэдээллийг нууцын зэрэглэлтэйгээр тухайн байгууллагад илгээнэ.

14.5 Үйлчилгээ үзүүлэгч байгууллага болон хамгаалах байрны ажилтан, ажиллах хугацаандаа, ажлаас халагдсаны дараа хамгаалах байрны байршил, үйлчилгээ үзүүлэх явцдаа олж авсан хохирогчтой холбоотой мэдээллийг задруулах, мэдээлэл хийхийг хориглоно.

14.6 Хохирогчийн бүртгэл, тэмдэглэл болон бусад бүхий л бичиг баримт хамгаалалттай орчинд, цоожтой шүүгээнд хадгалагдана.

14.7 Түр хамгаалах байрлуулах үйлчилгээ үзүүлэх байгууллага нь нууцын зэрэглэлтэй баримт бичиг хүлээн авах, хариу өгөх, хадгалах журамтай байна.

14.8 Цахилгаан, сантехник, шугам сүлжээний засвар үйлчилгээ үзүүлэх талаар тусгайлсан нууцлалын гэрээг уг үйлчилгээ үзүүлэгч байгууллагатай байгуулна.

15 Хориглох зүйл

15.1 Хохирогчид шашин болон улс төрийн үзэл номлолыг албадан тулгах, сурталчилсан нөхцөл байдал бүрдүүлэхийг хориглоно.

15.2 Хамгаалах байранд ашгийн төлөө үйл ажиллагаа явуулахыг хориглоно.

15.3 Хяналтын камерыг хохирогчийн байрлах өрөөнд байршуулахыг хориглоно.

15.4 Хүчирхийлэл үйлдэгчийг нэвтрүүлэх, үйлчлүүлэгчтэй хувийн харилцаа тогтоох, мэргэжлийн ёс зүй, хил хязгаарыг зөрчихийг хамгаалах байрны ажилтнуудад хориглоно.

ТӨГСӨВ.